

Florin Irimia

Nu spune asta!

povestiri

POLIROM
2023

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	7
<i>Aging Studies</i>	9
Badersee	50
<i>Till Death Do Us Part</i>	93
Luzér Labar	134
Americanul	203
Kaputt	271
O moarte la Verona	327
Tranquilidade	347
Fiesta	365

Dintr-o precauție pe care i-am înțeles-o, Marie-Luise călătorea doar noaptea înapoi în anii '30. „Ca un vampir“, cum zicea ea. Da, ca un „vampir al timpului“ pentru că ea susținea că deplasările astea o întinereau. Așa că m-am îmbrăcat în costumul pe care mi-l lăsase special pentru asta, un costum din recuzita studioului sau poate a BfV-ului, am așteptat lăsarea întunericii și am pornit-o spre casa părăsită din Babelsberg. „Este o familie de ratoni înăuntru“, m-a avertizat ea pe drum. „Dar sunt pașnici, nu te îngrijora.“ Într-adevăr, prezența unor ratoni era ultimul lucru de care era cazul să mă îngrijerez. Existau o sumedenie de motive mult mai temeinice când venea vorba de asta. Cum aveam să reacționez dacă totul se dovedea o închipuire de-a ei? Și cum aveam să reacționez dacă nu se dovedea? M-am gândit și m-am tot gândit, am întors problema pe toate părțile, dar n-am ajuns la nici o concluzie. „De ce nu poți să lași lucrurile pur și simplu să se-ntâmple?“, mi-am reproșat. „Nu poți planifica mereu totul.“

Am intrat în casă puțin după ora opt, când afară era deja întuneric. Casa era cufundată în beznă, iar Marie-Luise mi-a spus să nu care cumva să aprind lumina, pentru că în felul ăsta nu am fi făcut decât să atragem atenția asupra noastră. „Nu avem nevoie de complicații suplimentare, eventual să ne trezim cu poliția pe cap pentru că nu știu care cetățean responsabil a sesizat că în casa părăsită se vede lumină.“ „Dar nu filmați aici?“, am întrebat-o. „Ba da, dar autorizația este doar pentru anumite ore din timpul zilei.“ „Doar pentru anumite ore? Ce fel de reguli mai aveți aici?“ „Am luat lanterne, stai liniștit“, mi-a zis ea. Doar că numai liniștit nu eram. În casă mirosea destul de tare a mucegai, în general a stătut. Parchetul scârțâia la fiecare pas pe care-l făceam,

dar asta nu m-a luat prin surprindere. M-ar fi luat poate dacă n-ar fi scârțâit. „Aici e locul în care filmăm de obicei“, mi-a zis ea în șoaptă. „Livingul. Dar n-avem treabă cu el. Hai, ține-te după mine.“ Am făcut cum mi-a zis, și așa am ajuns împreună în camera cu oglindă. Aici mirosul de mucegai nu mai era atât de pătrunzător, de fapt de-abia dacă se mai simțea. „Iată și oglinda fermecată“, mi-a zis Marie-Luise, îndreptând fasciculul lanternei înspre ea. Era o oglindă ovală, mare, cuprinzând aproape tot peretele pe care fusese fixată. Pe margini, în stilul oglinzilor vechi, avea un model floral realizat din metal, de culoare arămie. Dacă avusese cândva o altă culoare, aceasta se ștersese cu timpul. Nu părea cu nimic diferită de alte oglinzi de felul acesta. Și totuși... „Dacă vrei să-și tragi puțin sufletul spune-mi, nu-i nici o problemă.“ „Nu“, i-am spus. „Nu-i nevoie.“ „Atunci să-nțeleg că ești gata?“ „Da, sunt gata“, i-am răspuns, deși era o minciună, nu eram deloc gata. „OK. Atunci voi stinge lanterna și împreună vom privi în oglindă până ce vom trece dincolo.“ „Dar cum voi ști când am trecut dincolo?“, am întrebat-o. „Vei ști, stai liniștit. Vei ști imediat.“ Marie-Luise a stins lanterna și dintr-odată ne-am cufundat în întuneric. „Uită-te“, i-am auzit vocea, dintr-odată aproape poruncitoare, și am simțit cum mă ia și mă strânge de mână. „Chiar dacă nu vezi nimic, uită-te! Vreau să ne sincronizăm.“ Așa că m-am uitat.

Nu pot să spun c-am simțit mare lucru. Dar nu-i nici ca și cum n-aș fi simțit nimic. Știi cum, uneori, ești atât de obosit că nu-ți dai seama că ai adormit, dar apoi începi să visezi și ai impresia că tot ce-a pornit a se petrece în vis e, de fapt, realitate? Și totuși, ceva din tine parcă își dă seama că nu-i, până ce, într-un final, când deja groaza te face să urli, realizezi că nu poți fi decât într-un vis. Așa și eu. Nu pot să spun că mi-am

dat seama când s-a produs efectiv trecerea, dar am simțit că nu mai eram în lumea din care pleasem, deși nu mișcasem un deget. Și nici camera nu părea a fi alta, atâta tot că mi se părea că văd dintr-odată mai bine. „Ei vezi“, i-am spus lui Ingrid, „n-a fost nici o închipuire“. Doar că Ingrid nu mi-a răspuns. Nici atunci și nici mai târziu. Se părea că în cele din urmă scăpasem de ea. În lumea asta nu putea să m-ajungă.

„E puțin ciudat, nu? Ești tu, dar parcă nu mai ești tu în totalitate“, i-am spus lui Marie-Luise. „Exact“, a confirmat ea. „Ca și cum aș purta o haină care nu-mi aparține, rochia celei mai bune prietene, aceeași mărime, aceeași croială, dar care nu e a mea.“ „O parte din noi a rămas în lumea din care am plecat, nu? Altfel nu ne-am mai putea întoarce...“, am zis eu. „Părerea mea e că o parte din noi a rămas în oglindă. Dar nu cumva să te uiți. Nu vrei să ajungi înapoi de unde ai plecat.“ „Bineînțeles că nu.“ Dar mai era ceva. O senzație ciudată, ceva ce nu puteam explica. Ca și cum dintr-odată, pentru prima oară în viață, m-aș fi putut privi din afară, cumva. Și ce vedeam nu-mi făcea nici o plăcere.

Am ieșit pe ușa din dos, pe unde Marie-Luise m-a informat că ieșea de fiecare dată, și în două minute eram pe stradă. „Unde mergem?“, am întrebat-o. „Azi ne plimbăm. Mergem încotro vedem cu ochii, facem ce vrei tu. Dar mâine vreau să-ți fac cunoștință cu cineva important. Cineva care ne va ajuta să ne punem planul în aplicare.“ „E vorba de acel Joseph?“ „Întocmai.“ N-am zis nimic. Dar deja eram gelos.

Sunt anumite zone în Berlin, iar Babelsbergul, chiar dacă nu e în Berlin, se aseamănă mult cu Berlinul din punctul ăsta de vedere, unde și azi te simți ca-ntr-un orășel din alte vremuri, ce să mai vorbim atunci de 1931! Ne-am plimbat pe niște străduțe pustii, slab luminate, apoi mi-am luat inima-n dinți și i-am spus lui Marie-Luise

c-aș vrea să mergem undeva mai în centru. „În centrul Potsdamului?“ „Nu, în centrul Berlinului.“ Îmi făcusem un plan, dar nu știam dacă avea să funcționeze. „Acum? Ești într-o ureche?“ „Dar n-ai spus că azi facem ce vreau eu?“ „Bun, și unde mai exact în centru?“ „La Anhalter Bahnhof!“ „La Anhalter Bahnhof? Pot să te-ntreb de ce?“ „Pentru că din clipa în care am văzut fațada aceea mi-am dorit să fi putut intra și în gară. Am văzut fotografiile, machete, filmulețe, am mers prin păduricea unde pe vremuri au fost peroanele. Nu știi, pur și simplu vreau să ajung acolo.“ „Bine, atunci acolo o să mergem. M-ai făcut și pe mine curioasă.“ Am luat S-Bahnul din Neubabelsberg și am călătorit aproape la fel ca-n prezent – deși pentru noi trecutul chiar devenise prezent – până la gara din Potsdamer Platz, unde ne-am dat jos, și de acolo am luat un autobuz care ne-a lăsat în Askanischer Platz, cu alte cuvinte chiar în fața gării Anhalt. De cum m-am dat jos, impozanta clădire mi-a tăiat respirația. Era întreagă, și nu doar fațada, era intactă, și nu o ruină cum ajunsese după război, era în fața mea, în mărime naturală, o construcție din cărămidă, sticlă și oțel, și nu o fotografie sau o machetă. Visam sau era aieva? Emoția se combină cu mirosul de păcură și fum și ochii începură să-mi lăcrimeze. Totuși, am putut vedea ceasul de pe frontispiciu încadrat de cele două sculpturi, Ziua și Noaptea, una înfățișând un bărbat, căci „zi“ e de genul masculin în germană, și o femeie reprezentând Noaptea. Am intrat aproape cu pioșenie pe ușa dublă, masivă, numai ca să fim întâmpinați de un furnicar de oameni, călători, portari, angajați, apoi, nebăgați în seamă, ne-am făcut drum până la peroane, dar nu pe peroane, pentru că fără bilet n-aveam ce căuta acolo, unde masivele locomotive veneau și plecau într-un du-te-vino continuu. Era copleșitor. Și apoi m-am gândit: toți oamenii ăștia,

prinși ca niște homari în plasa timpului lor, atât de conectați la prezentul lor de zi cu zi, un prezent aparent predictibil, nu aveau nici cea mai vagă idee că în numai doi ani viețile lor se vor schimba radical. Unii vor deveni victime, vor fi prizonieri, încarcerați, bătuți, torturați, omorâți, alții vor deveni tortionari, iar cei mai mulți pur și simplu vor purta cu ei, fiecare în felul său, stigmatul timpurilor pe care vor ajunge să le trăiască. Nu puteau fi decât compătimiți, cei mai mulți dintre ei, și, deși asta a fost primul impuls, să-i compătinesc, am sfârșit prin a mă uita la ei cu respect. Suferiseră deja în câteva decenii mai mult decât toate generațiile de dinainte de război la un loc, războiul, haosul și violențele de după, sărăcia lucie, șomajul, hiperinflația, o viață întregă trăită în nesiguranță și frică. Iar acum, când tocmai începeau să spere că lucrurile se vor îndrepta cât de cât, aveau să dea nas în nas cu nazismul și ororile lui. Sigur, unii aveau să profite de asta, alții doar să se fofileze, dar la sfârșit peste toți se va întinde giulgiul războiului și al morții. „Berlin, dein Tänzer ist der Tod“, anunțase încă din 1920 Friedrich Holländer. Sau poate nu. Poate acum, dacă tot ajunseseam aici, acest lucru putea fi evitat. „Nu-i da omului șansa să vadă cât de rău poate să fie“, era o vorbă. Ei bine, oamenii secolului XX primiseră nenumărate asemenea „șanse“. Deși trebuie spus că orice oportunitate de a face rău putea fi văzută și drept o oportunitate de a face bine. Doar că... Nu mi-am mai dus gândul până la capăt. Era prea dureros. „Ce-ar fi dacă ne-am caza la hotel peste noapte?“, am întrebat-o dintr-odată pe companioana mea. „La hotel? Care hotel?“ „Hotelul Excelsior, cel de vizavi. Nici nu trebuie să ieșim din gară. Este un pasaj subteran pe undeva pe-aici care face legătura cu hotelul. A, uite-l, l-am văzut. Excelsior-Tunnel. Zum Hotel Excelsior. M-am documentat serios

pentru *Apocalipsă*, ți-am spus.“ „Și cum mai exact vrei să ne petrecem noaptea la hotel?“ „Luându-ne o cameră sub o identitate falsă, cum altfel. Dacă îi dăm ceva recepționarului, mai mult ca sigur va închide ochii. Se practică, nu?“ „Și cum o să ne cheme?“ „Păi, mă gândeam că aici ai putea să te gândești tu la ceva, dragă Marie. Din câte identități ai avut nu găsești tu una care să se potrivească în context?“ Marie-Luise zâmbi. „Nu mai spune? Chiar așa?“ „Ziceam și eu...“ „Ziceai și tu... Bun, și presupunând că aș găsi una, de ce ai vrea să-ți petreci noaptea într-un hotel din Berlin?“ „Cum de ce? Pentru că m-ai adus aici. Pentru că am această oportunitate. Pentru că Excelsior e cel mai renumit hotel din Berlin!“

Am luat liftul și am coborât un nivel, ajungând în pasaj, apoi am început să străbatem un culoar care semăna destul de bine cu unul modern de metrou, dar care era mai lung decât îmi imaginasem, dispunând chiar și de câteva magazinașe din loc în loc. La capătul culoarului ne așteptau alte două lifturi care duceau la recepție și, bineînțeles, un liftier într-o uniformă somptuoasă, de parcă ar fi fost general. „Bună seara și bine ați venit la Hotel Excelsior!“, ne-a întâmpinat el. „Nădăjduim să aveți o ședere cât mai plăcută la noi!“ I-am mulțumit și i-am urât și noi o seară bună, nu înainte de a-i strecura o monedă în palmă, apoi am urcat în lift, care ne-a lăsat în lobby. Dacă pe din afară hotelul nu-și propunea să te impresioneze, alta era situația înăuntru. Pereți decorați cu tablouri cu rame masive, uriașe covoare persane pe jos, fotolii în care erau cufundați bărbați citind ziare ca niște creaturi cu aripi uriașe de hârtie și un miros de trabuc fin combinat cu parfum de aceeași calitate, iar deasupra candelabre ce scăldau totul într-o lumină blândă, îmbietoare. „Nu degeaba a scris Vicki